

Įsakymas netenka galios 2013-11-01:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-706](#), 2013-07-18, Žin., 2013, Nr. 80-4034 (2013-07-25), i. k. 1132250ISAK000V-706

Dėl Lietuvos higienos normos HN 66:2013 "Medicininų atliekų tvarkymo saugos reikalavimai" patvirtinimo

Suvestinė redakcija nuo 2009-07-17 iki 2013-10-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [22-822](#), i. k. 1082250ISAK000V-117

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 66:2008 „MEDICININIŲ ATLIEKŲ
TVARKYMO SAUGOS REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO**

2008 m. vasario 14 d. Nr. V-117
Vilnius

Vykdydamas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)) 21 straipsnį:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 66:2008 „Medicininų atliekų tvarkymo saugos reikalavimai“ (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 3 d. įsakymą Nr. 242 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 66:2000 „Medicininų atliekų tvarkymas“ tvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [39-1106](#));

2.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. sausio 22 d. įsakymą Nr. V-14 „Dėl Medicininų atliekų tvarkymo sveikatos priežiūros įstaigose metodinių nurodymų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [19-606](#)).

3. P a v e d u ministerijos sekretoriui pagal administravimo sritį šio įsakymo vykdymo kontrolę.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RIMVYDAS TURČINSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2008 m. vasario 14 d. įsakymu
Nr. V-117

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 66:2008 „MEDICININIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SAUGOS REIKALAVIMAI“

I. TAIKYMO SRITIS

1. Ši norma nustato žmonių sveikatos priežiūros ir su ja susijusių mokslinių tyrimų atliekų (toliau – medicininės atliekos) tvarkymo reikalavimus asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigose (toliau – sveikatos priežiūros įstaigos).

2. Ši norma privaloma sveikatos priežiūros įstaigoms, sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, teikiantiems paslaugas ne sveikatos priežiūros įstaigose, taip pat pagal kompetenciją kontroliuojančioms institucijoms.

3. Ši norma netaikoma tvarkant radioaktyviasias medicininės atliekas.

II. NUORODOS

4. Teisės aktai, į kuriuos šioje higienos normoje pateikiamos nuorodos:

4.1. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)).

4.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [63-2065](#); 2004, Nr. [68-2381](#)).

4.3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 24 d. įsakymas Nr. 277 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 98:2000 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [44-1278](#)).

4.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (Žin., 2000, Nr. [47-1365](#)).

4.5. Farmacijos departamento prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2000 m. rugpjūčio 4 d. įsakymas Nr. 23 „Dėl Farmacinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [68-2056](#)).

4.6. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. birželio 21 d. įsakymas Nr. 80/353 „Dėl Darbuotojų apsaugos nuo biologinių medžiagų poveikio darbe nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [56-1999](#)).

4.7. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. liepos 24 d. įsakymas Nr. 97/406 „Dėl Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatų bei Darbuotojų apsaugos nuo kancerogenų ir mutagenų poveikio darbe nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [65-2396](#)).

4.8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. vasario 27 d. įsakymas Nr. V-136 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47-1:2003 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Higieninės ir epidemiologinės priežiūros reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [29-1213](#)).

4.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. V-779 „Dėl Metinės statistinės formos Nr. 66 (Sveikata – metinė) „Medicininis atliekų tvarkymas sveikatos priežiūros įstaigose“ patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [7-160](#)).

4.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 21 d. įsakymas Nr. V-248 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 45:2004 „Infekcijos kontrolė

odontologijos įstaigose: darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai, prietaisų, paviršių higieninė priežiūra“ patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [88-3236](#)).

4.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. spalio 14 d. įsakymas Nr. V-716 „Dėl Darbuotojų, kurie skiepijami darbdavio lėšomis, profesijų ir pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [155-5664](#)).

4.12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. V-853 „Dėl Poekspozicinės žmogaus imunodeficito viruso profilaktikos skyrimo aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [179-6634](#)).

4.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. vasario 27 d. įsakymas Nr. V-137 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 90:2006 „Dezinsekcijos ir deratizacijos bendrieji saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [27-918](#)).

III. SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽIMAI

5. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

anatominė medžiaga – vaisiaus dalys, gimę negyvi, neišsivystę vaisiai (iki 22 nėštumo savaitės), placenta, patologinės anatomijos skyrių atliekos (nefiksuoti autopsijos, biopsijos organizmo audinių bandiniai, organų gabalėliai) ir kitos anatominės medžiagos ir organai;

atliekos – bet kokios medžiagos ar daiktai, kurių atliekų turėtojas atsikrato, nori atsikratyti ar privalo atsikratyti ir kurie priklauso atliekų kategorijoms, nurodytoms Atliekų tvarkymo įstatymo 1 priede, bei patenka į Aplinkos ministerijos patvirtintą atliekų sąrašą [4.1];

centrinė saugykla – patalpa sveikatos priežiūros įstaigoje, skirta medicininėms atliekoms, atgabentoms iš jų susidarymo vietų ar tarpinių saugyklų, saugoti, iki jos bus perduotos vežėjui;

infekuotos atliekos – atliekos, turinčios gyvybingų mikroorganizmų arba jų toksinų, kurie, kaip žinoma arba pagrįstai manoma, sukelia žmonių ar kitų gyvų organizmų ligas;

kenksmingumo pašalinimas (dezinfekcija) – daugelio arba visų mikroorganizmų, išskyrus bakterijų sporas, sunaikinimas aplinkoje fizinėmis ir cheminėmis priemonėmis;

laikino saugojimo aikštelė – aptverta aikštelė sveikatos priežiūros įstaigos teritorijoje, skirta medicininėms atliekoms saugoti, iki jos bus perduotos vežėjui;

medicininės atliekos – pavojingos ir nepavojingos žmonių sveikatos priežiūros ir su ja susijusių mokslinių tyrimų atliekos;

medicininų atliekų tvarkymas – medicininių atliekų surinkimo, rūšiavimo, pakavimo, ženklinimo, apskaitos, kenksmingumo pašalinimo, saugojimo veikla sveikatos priežiūros įstaigoje;

pavojingos medicininės atliekos – neinfekuoti aštrūs daiktai, infekuotos, farmacinės bei kitos pavojingos atliekos pagal šios normos 1 priedą;

profesinė darbuotojo ekspozicija infekuotoms atliekoms – darbuotojo gleivinių ir pažeistos odos sąlytis su krauju ir (ar) kita potencialiai infekuota biologine medžiaga, taip pat sužeidimas naudotais aštriais instrumentais ir kitais aštriais daiktais, užterštais kito asmens krauju ir (ar) kita potencialiai infekuota biologine medžiaga;

sveikatos priežiūros įstaigos atliekos – atliekos, susidarančios sveikatos priežiūros įstaigos veikloje;

tarpinė saugykla – patalpa sveikatos priežiūros įstaigos padalinyje, skirta medicininėms atliekoms saugoti, iki jos bus išgabentos į centrinę saugyklą ar laikino saugojimo aikštelę;

vežėjas – asmuo, kuris priima atliekas iš jų turėtojo, jas veža bei perduoda atliekų naudotojui ar šalintojui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-562](#), 2009-07-09, Žin., 2009, Nr. 84-3537 (2009-07-16), i. k. 1092250ISAK000V-562

IV. BENDROSIOS NUOSTATOS

6. Sveikatos priežiūros įstaigos turi imtis priemonių, kad susidarytų kuo mažiau medicininių atliekų ir jos turi būti tvarkomos saugiai, kad nekeltų pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai.

7. Farmacinės atliekos tvarkomos pagal teisės akto [4.5] nustatytus reikalavimus.

8. Sveikatos priežiūros įstaigų atliekų klasifikacija pateikta šios higienos normos 1 priede.

V. PAVOJINGŲ MEDICININIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI

9. Pavojingas medicininės atliekas iš karto būtina surinkti į tam skirtą pakuotę. Draudžiama rūšiuoti jau surinktas medicininės atliekas.

10. Pavojingas ir nepavojingas medicininės atliekas draudžiama maišyti tarpusavyje ir (ar) su kitomis atliekomis bei jas presuoti.

11. Pakuotės turi būti vienkartinės ir šalinamos su turiniu.

12. Pažeidus pakuotę pakavimo metu, pavojingos medicininės atliekos turi būti perpakuotos laikantis saugos reikalavimų.

13. Pavojingos medicininės atliekos susidarymo vietoje saugomos ne ilgiau kaip iki darbo dienos pabaigos arba kol pakuotė pripildoma 3/4 tūrio ir išvežamos (saugiai išnešamos) į tarpinę arba centrinę saugyklą.

14. Tarpinė saugykla turi būti sveikatos priežiūros įstaigos padalinyje (skyriuje) netoli palatų ar kitų patalpų, kuriose teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos.

15. Centrinė saugykla turi būti sveikatos priežiūros įstaigos patalpose. Ji negali būti arti maisto produktų saugyklų ar maisto gaminimo patalpų.

16. Reikalavimai tarpinėms ir centrinėms saugykloms

16.1. Saugyklų dydis turi atitikti saugomų medicininių atliekų kiekį per jų saugojimui skirtą laiką. Pavojingos medicininės atliekos turi būti laikomos maišuose arba konteineriuose, į kuriuos turi tilpti vienos paros supakuotos atliekos.

16.2. Saugyklų sienos turi būti lengvai valomos ir dezinfekuojamos.

16.3. Saugyklų grindys turi būti lengvai valomos ir dezinfekuojamos, nepralaidžios vandeniui, tvirtos, su įrengtais nuotekų tinklais. Saugyklose turi būti centralizuotai tiekiamas vanduo saugykloms valyti.

16.4. Saugyklose turi būti įrengtas natūralus ar dirbtinis arba mišrus apšvietimas [4.3] ir vėdinimas, jos turi būti apsaugotos nuo tiesioginių saulės spindulių.

16.5. Saugyklos turi būti pritaikytos vežimėliams, kuriais vežiojamos medicininės atliekos.

16.6. Saugyklos turi būti sandarios ir rakinamos, kad į jas nepatektų pašaliniai asmenys, gyvūnai, paukščiai ar kiti gyviai. Saugyklose patalpų graužikų ir vabzdžių naikinimo darbai sistemingai turi būti atliekami pagal teisės akto [4.12] reikalavimus.

16.7. Valymo įranga, darbo drabužiai, nepanaudoti atliekų maišai ar konteineriai turi būti laikomi saugykloje įrengtoje uždaroje spintoje arba šalia centrinės saugyklos esančioje tam tikslui skirtoje patalpoje.

17. Reikalavimai laikino saugojimo aikštelėms

17.1. Laikino saugojimo aikštelė turi būti įrengta sveikatos priežiūros įstaigos teritorijoje, lengvai privažiuojamoje vietoje.

17.2. Aikštelės pagrindas turi būti asfaltuotas arba betonuotas.

17.3. Aikštelė turi būti aptverta ne žemesne kaip 1,60 m aukščio tvora, vartai rakinami. Į teritoriją neturi patekti valkataujantys gyvūnai, įeiti pašaliniai asmenys.

17.4. Aikštelėje turi būti konteineriai, pagaminti iš patvarios skysčiams nelaidžios medžiagos, su sandariais dangčiais, kad skysčiai nepatektų iš aplinkos ar į aplinką.

17¹. Odontologijos kabinetams ir šeimos gydytojų kabinetams nepriklausomai nuo

darbuotojų skaičiaus ir kabineto dydžio netaikomi šios higienos normos 13–17.4 punktų reikalavimai. Tokiuose kabinetuose turi būti numatyta tinkama medicininių atliekų saugojimo vieta.

Papildyta punktu:

Nr. [V-562](#), 2009-07-09, Žin., 2009, Nr. 84-3537 (2009-07-16), i. k. 1092250ISAK000V-562

VI. INFEKUOTŲ ATLIEKŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI

18. Infekuotos atliekos turi būti pakuojamos į geltonos spalvos pakuotes.

19. Ant kiekvienos infekuotų atliekų pakuotės turi būti užklijuota nustatytos formos etiketė (šios higienos normos 2 priedas). Etiketės turi būti lengvai pastebimos, tvirtai pritvirtintos prie pakuotės.

20. Infekuotų atliekų kenksmingumo pašalinimas (dezinfekcija) turi būti atliekamas susidarymo vietoje arba atliekų kenksmingumo pašalinimo įrenginiuose (garo sterilizatoriuose, mikrobangų, deginimo, kremavimo įrenginiuose). Jei infekuotas medicininės atliekas numatoma perduoti deginti, jų nereikia pakuoti į atskiras talpyklas, jos dedamos į vieną talpyklą ir atitinkamai paženklinama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-562](#), 2009-07-09, Žin., 2009, Nr. 84-3537 (2009-07-16), i. k. 1092250ISAK000V-562

21. Jei nėra galimybės pašalinti infekuotų atliekų kenksmingumą deginant, autoklavuojant, mikrobangomis, jų kenksmingumas turi būti pašalintas cheminėmis dezinfekcijos medžiagomis ar preparatais (biocidais), ir tokios atliekos perduodamos vežėjui.

22. Infekuotos atliekos, pašalinus jų kenksmingumą biocidais, tampa pavojingomis atliekomis ir turi būti tvarkomos pagal teisės akto [4.2] pavojingų atliekų reikalavimus.

23. Jeigu infekuotas atliekas numatoma perduoti deginti arba pašalinti jų kenksmingumą garo sterilizatoriuje ar mikrobangų įrenginyje, jas draudžiama dezinfekuoti cheminėmis dezinfekcijos medžiagomis ar preparatais.

24. Infekuotos atliekos, pašalinus jų kenksmingumą (išskyrus cheminę dezinfekciją), kartu su pirmine pakuote pakuojamos kaip nepavojingos medicininės atliekos ir pažymimos pagal šios normos 40 punktą.

25. Laboratorijų atliekų tvarkymo reikalavimai

25.1. Laboratorijų atliekos turi būti pakuojamos į dviejų sluoksnių plastikinius nepermatomus maišus arba į plastikinius konteinerius.

25.2. Laboratorijų atliekų (tiriamų bandinių kultūros) kenksmingumas pašalinamas sterilizatoriuje. Kietos laboratorijų atliekos (plovinių tamponai, vienkartinės kilpelės, aštrūs daiktai) perduodamos deginti ar jų kenksmingumas pašalinamas arba garo sterilizatoriuose, arba mikrobangų įrenginiuose, arba užpilamos tinkamu kietų atliekų dezinfekcijos tirpalu. Skystos laboratorijų atliekos arba deginamos, arba kenksmingumas pašalinamas mikrobangomis, arba dezinfekuojamos cheminėmis dezinfekcijos medžiagomis ar preparatais.

26. Skystų medicininių atliekų tvarkymo reikalavimai

26.1. Skystos medicininės atliekos turi būti pakuojamos į plastikinius konteinerius.

26.2. Skystos medicininės atliekos (kraujas, kraujo produktai, kita potencialiai infekuota biologinė medžiaga) perduodamos deginti ar jų kenksmingumas pašalinamas mikrobangomis arba garo sterilizatoriuose, arba ištirpinant jose 1% (10000 ppm) aktyviojo chloro dezinfekcijos medžiagų, preparatų miltelių ar granulių, arba užpilamos dezinfekcijos tirpalu. Dezinfekuotos skystos medicininės atliekos gali būti išpilamos į buitinių nuotekų tinklus prieš tai informavus tinklų savininką ir jei kitaip nenumatyta saugos duomenų lape.

27. Išsiliejusių, išsitaškiusių skystų infekuotų atliekų (kraujo ir (ar) kitos potencialiai infekuotos biologinės medžiagos) dezinfekcijos reikalavimai

27.1. Darbuotojai turi užsimauti pirštines, apsivilkti darbo drabužius ir, jei reikia, užsidėti medicininę kaukę ir apsauginius akinius.

27.2. Išsiliejęs, išsitaškęs kraujas ir (ar) kita potencialiai infekuota biologinė medžiaga

padengiama sausa sugeriančia skysčius vienkartinė popieriaus servetėlė ir palaukiama, kol servetėlė sugers skysčius.

27.3. Paviršius dezinfekuojamas šluostant vienkartinę šluoste, sudrėkinta 1% (10000 ppm) aktyviojo chloro tirpalu.

27.4. Dezinfekuotas paviršius šluostomas vienkartinę šluoste, sudrėkinta tinkamo paviršių valiklio tirpalu.

27.5. Vietoj sugeriančių skysčius servetelių galima naudoti sugeriančias skysčius dezinfekcijos medžiagų, preparatų granules, o, susėmus teršalus, paviršiai šluostomi vienkartinėmis servetėlėmis, sudrėkintomis paviršių dezinfekcijos tirpalu.

27.6. Panaudotos servetėlės, šluostės turi būti išmetamos į infekuotų atliekų surinkimo maišus.

28. Sekretų, ekskretų (pūlių, skreplių, išmatų, šlapimo) dezinfekcijos reikalavimai

28.1. Darbuotojai turi užsimauti pirštines, apsivilkti darbo drabužius ir, jei reikia, užsidėti medicininę kaukę ir apsauginius akinius.

28.2. Paviršiai, suteršti sekreta, ekskretais su matomais kraujo pėdsakais, dezinfekuojami 0,1% (1000 ppm) aktyviojo chloro tirpalu.

28.3. Paviršiai, užteršti sekreta, ekskretais be matomų kraujo pėdsakų, šluostomi vienkartinę šluoste, sudrėkinta tinkamu paviršių valikliu.

28.4. Panaudotos servetėlės, šluostės turi būti išmetamos į infekuotų atliekų surinkimo maišus.

29. Kūno dalių ir organų tvarkymo reikalavimai

29.1. Anatomicinės medžiagos turi būti pakuojami į dviejų sluoksnių plastikinius nepermatomus maišus arba į plastikinius konteinerius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-562](#), 2009-07-09, Žin., 2009, Nr. 84-3537 (2009-07-16), i. k. 1092250ISAK000V-562

29.2. Anatomicinės medžiagos turi būti pakuojami atskiroje pakuotėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-562](#), 2009-07-09, Žin., 2009, Nr. 84-3537 (2009-07-16), i. k. 1092250ISAK000V-562

29.3. Anatomicinės medžiagos perduodami arba deginti, arba kremuoti, arba užkasti kapinėse.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-562](#), 2009-07-09, Žin., 2009, Nr. 84-3537 (2009-07-16), i. k. 1092250ISAK000V-562

30. Panaudotų aštrių daiktų tvarkymo reikalavimai

30.1. Panaudoti aštrūs daiktai turi būti pakuojami į sandarius ir atsparius dūriams vienkartinius plastikinius konteinerius. Konteineryje turi būti įtaisas adatoms atskirti nuo korpuso. Nesant tokio įtaiso konteineryje, į jį turi būti metamas švirkštas su adata, neatskyrus adatos nuo korpuso.

30.2. Aštrių daiktų konteineriai turi būti pripildomi ne daugiau kaip 3/4 jų tūrio. Pripildyti konteineriai uždaromi, kad aštrūs daiktai tvarkant, laikant, gabenant, kraunant neiškristų, skysčiai neišsipiltų ar neišsitaškytų.

30.3. Panaudoti aštrūs daiktai turi būti pakuojami atskiroje pakuotėje.

30.4. Panaudoti aštrūs vienkartiniai daiktai turi būti perduoti deginti ar jų kenksmingumas pašalinamas arba garo sterilizatoriuose, arba mikrobangų įrenginiuose, arba, nesant galimybės apdoroti šiais būdais, dezinfekuojami nustatytą laiką mirkant uždaruose induose 1% (10000 ppm) aktyviojo chloro ar kitame ekvivalentiškame infekuotų kietų atliekų dezinfekcijai tinkamame tirpale. Panaudoti aštrūs vienkartiniai daiktai prieš dezinfekciją gali būti susmulkinami specialiuose jų suardymo, sutrupinimo įrenginiuose (trupintuvuose, šrederiuose).

31. Panaudotų vienkartinių gaminių tvarkymo reikalavimai

31.1. Panaudoti vienkartiniai gaminiai turi būti pakuojami į dviejų sluoksnių

plastikinius maišus arba į kartonines dėžes, išklotas plastiku.

31.2. Panaudoti vienkartiniai kieti gaminiai (plastikiniai švirkštai, lašinės sistemos, kateteriai, guminiai ir plastikiniai vamzdeliai, drenai, vakuuminės kraujo paėmimo sistemos ir kt.) turi būti perduoti deginti ar jų kenksmingumas pašalinamas arba garo sterilizatoriuose, arba mikrobangų įrenginiuose, arba, nesant galimybės jų kenksmingumą pašalinti šiais būdais, dezinfekuojami nustatytą laiką mirkant uždaruose induose infekuotų kietų atliekų dezinfekcijai tinkamame tirpale. Prieš dezinfekciją kieti gaminiai gali būti susmulkinami specialiuose jų suardymo, sutrupinimo įrenginiuose (trupintuvuose, šrederiuose).

31.3. Vienkartiniai panaudoti gaminiai (paklodės, puspaklodės, rankšluosčiai, tamponai, tvarsčiai, servetėlės, šluostės) turi būti perduoti deginti arba jų kenksmingumas pašalinamas garo sterilizatoriuose ar mikrobangų įrenginiuose.

32. Infekuotų medicininių atliekų saugojimo terminai:

32.1. tarpinėje saugykloje – ne ilgiau kaip iki darbo dienos pabaigos ir išvežamos (saugiai išnešamos) į centrinę saugyklą ar laikino saugojimo aikštelę;

32.2. centrinėje saugykloje (jei nešaldoma) – ne ilgiau kaip 72 val. šaltuoju periodu ir 48 val. šiltuoju metų periodu, laikino saugojimo aikštelėje – šaltuoju metų periodu ne ilgiau kaip 72 val., šiltuoju metų periodu ne ilgiau kaip 48 val.;

32.3. anatomicinės medžiagos, iki bus perduoti deginti ar išvešti į kapines, turi būti laikomi specialiai tam skirtame šaldytuve 2–8 °C temperatūroje ne ilgiau kaip 12 val., o žemesnėje nei minus 18 °C temperatūroje – iki 3 mėnesių;

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-562](#), 2009-07-09, *Žin.*, 2009, Nr. 84-3537 (2009-07-16), i. k. 1092250ISAK000V-562

32.4. infekuotos atliekos, išskyrus kūno dalis ir organus, iki bus perduotos deginti, gali būti laikomos specialiai tam skirtame šaldytuve žemesnėje nei minus 18 °C temperatūroje iki 3 mėnesių.

33. Infekuotos atliekos iš tarpinės saugyklos į centrinę saugyklą ar laikino saugojimo aikštelę turi būti gabenamos specialiai tam skirtais vežimėliais, o ten, kur nėra galimybių, – kitu saugiu priimtinu būdu. Gabenimo įranga turi būti valoma ir dezinfekuojama sveikatos priežiūros įstaigoje teisės akto [4.8] nustatyta tvarka.

VII. NEINFEKUOTŲ AŠTRIŲ DAIKTŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI

34. Neinfekuoti aštrūs daiktai turi būti pakuojami į sandarius ir atsparius dūriams vienkartinius plastikinius konteinerius. Konteineriye turi būti įtaisas adatoms atskirti nuo korpuso. Nesant tokio įtaiso konteineriye, į jį turi būti metamas švirkštas su adata, neatskyrus adatos nuo korpuso.

35. Aštrių daiktų konteineriai turi būti pripildomi ne daugiau kaip 3/4 jų tūrio. Pripildyti konteineriai uždaromi, kad aštrūs daiktai tvarkant, laikant, gabenant, kraunant neiškristų, skysčiai neišsipiltų ar neišsitaškytų.

36. Neinfekuoti aštrūs daiktai turi būti pakuojami atskiroje pakuotėje.

37. Supakuoti neinfekuoti aštrūs daiktai ženklinami pagal teisės akto [4.2] reikalavimus ir perduodami vežėjui.

VIII. KITŲ PAVOJINGŲ MEDICININIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI

38. Nenaudotini prietaisai, turintys gyvsidabrio, sudaužyti gyvsidabrio termometrai, metalo lydiniai su gyvsidabriu, klinikinių laboratorijų cheminių reagentų, fotochemikalų atliekos, rentgeno nuotraukos turi būti pakuojami į atskiras pakuotes, ženklinami pagal teisės akto [4.2] reikalavimus ir perduodami vežėjui.

IX. NEPAVOJINGŲ MEDICININIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI

39. Nepavojingos medicininės atliekos pakuojamos į bet kokios spalvos (išskyrus geltoną) pakuotę.

40. Ant supakuotų nepavojingų medicininių atliekų pakuotės užrašomas medicininių atliekų pavadinimas ir kodas pagal teisės akto [4.2] 2 priedą ir perduodamos vežėjui.

41. Pakuotės turi būti vienkartinės ir šalinamos su turiniu.

42. Pažeidus pakuotę pakavimo metu, nepavojingos medicininės atliekos turi būti perpakuojamos laikantis saugos reikalavimų.

43. Perdirbimui skirtos nepavojingos plastikinės medicininės atliekos pakuojamos į atskiras pakuotes.

44. Nepavojingų medicininių atliekų saugojimo terminai:

44.1. susidarymo vietoje – ne ilgiau kaip iki darbo dienos pabaigos arba kol pakuotė pripildoma 3/4 tūrio ir išvežamos (saugiai išnešamos) į tarpinę arba centrinę saugyklą;

44.2. tarpinėje saugykloje – ne ilgiau kaip iki darbo dienos pabaigos ir išvežamos (saugiai išnešamos) į centrinę saugyklą ar laikino saugojimo aikštelę;

44.3. centrinėje saugykloje ar laikino saugojimo aikštelėje – ne ilgiau kaip vienerius metus.

X. MEDICININIŲ ATLIEKŲ APSKAITOS REIKALAVIMAI

45. Sveikatos priežiūros įstaigos turi vykdyti medicininių atliekų apskaitą pagal statistinę formą Nr. 66 (sveikata – metinė) [4.9].

XI. DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS REIKALAVIMAI

46. Darbuotojai, tvarkydami medicininės atliekas, turi:

46.1. dėvėti chalātą ir gumines pirštines rūšiuodami, pakuodami, pašalindami kenksmingumą, veždami (nešdami) į saugyklas medicininės atliekas;

46.2. dėvėti kaukę (respiratorių) – atlikdami cheminį medicininių atliekų kenksmingumo pašalinimą;

46.3. dėvėti apsauginius akinius, prijuostę, guminius batus, galvos apdangalą – kai tvarkant medicininės atliekas yra pavojus apsitaškyti krauju ir (ar) kita potencialiai infekuota medžiaga, sekretais, ekskretais.

47. Darbuotojams, tvarkantiems medicininės atliekas, draudžiama:

47.1. rankomis nuimti naudotas, užterštas krauju ir (ar) kita potencialiai infekuota biologine medžiaga švirkštų adatas, jas ir kitus aštrius daiktus laužyti, lankstyti. Adatos nuo švirkštų turi būti nuimamos aštrių daiktų konteineryje sumontuotu įtaisu;

47.2. rankomis rinkti užterštus sudaužytus stiklinius daiktus (jie turi būti renkami, valomi naudojant mechanines priemones – semtuvėlius, šepetius, žnyples, pincetus);

47.3. atidarinėti vienkartinius konteinerius, juos tuštinti, valyti rankomis ar kitais profesinės ekspozicijos riziką keliančiais būdais;

47.4. rankomis smulkinti medicininės atliekas (medicininės atliekos smulkinamos specialiai tam skirtame medicininių atliekų smulkintuve);

47.5. valgyti ir gerti darbo vietoje.

48. Darbuotojai, tvarkydami medicininės atliekas, turi laikytis teisės aktuose [4.8, 4.10] nustatytų reikalavimų.

49. Darbuotojo, susižeidusio aštriais instrumentais, daiktais, užterštais krauju ir (ar) kūno skysčiais tvarkant medicininės atliekas, veiksmai:

49.1. žaizdą ir odą, įvykus ekspozicijos incidentui, plauti tekančiu vandeniu ir muilu;

49.2. pranešti apie incidentą sveikatos priežiūros įstaigos vadovui arba atsakingam už profesinės ekspozicijos kontrolę darbuotojui.

50. Sveikatos priežiūros įstaiga turi turėti patvirtintą procedūros aprašą, kuriame būtų išdėstyta, kaip elgtis susižeidus (įvykus ekspozicijos incidentui) ir įtariant, kad galimas

užsikrėtimas hepatitais B, C bei ŽIV teisės akto nustatyta [4.12] tvarka.

51. Sveikatos priežiūros įstaigos vadovas arba darbuotojas, atsakingas už profesinės ekspozicijos kontrolę, įvykus ekspozicijos incidentui, turi užtikrinti medicininių ekspozicijos įvertinimą (ekspozicijos aplinkybių, infekcijos šaltinio tyrimus), susižeidusio darbuotojo sveikatos stebėjimą pagal teisės aktų [4.10, 4.11] reikalavimus.

52. Sveikatos priežiūros įstaigos vadovas privalo organizuoti darbuotojų sveikatos patikrinimus ir profilaktiką teisės aktų [4.4, 4.6, 4.11] nustatyta tvarka.

53. Sveikatos priežiūros įstaigos vadovas turi užtikrinti, kad darbuotojai, kurių darbas yra susijęs su pavojingų cheminių medžiagų naudojimu, būtų supažindinti su Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatais [4.7] bei informacija, pateikta pavojingos cheminės medžiagos (preparato) saugos duomenų lape.

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ATLIEKŲ KLASIFIKACIJA

PAVOJINGOS MEDICININĖS ATLIEKOS	Infekuotos atliekos: 1. Laboratorių atliekos: klinikinių mikrobiologijos, virusologijos, parazitologijos laboratorijų tiriamų bandinių mikroorganizmų, parazitų kultūros, visos biologinės atliekos iš laboratorijų, dirbančių su 3 ir 4 pavojingumo grupės mikroorganizmais. 2. Skystos medicininės atliekos: kraujas, kita potencialiai infekuota biologinė medžiaga (žmogaus kūno skysčiai (sperma, makšties išskyros, smegenų, sąnarių, pleuros, perikardo, pilvaplėvės skysčiai, vaisiaus vandens, seilės su matomais kraujo pėdsakais arba šie skysčiai, kai sunku įvertinti kraujo buvimą juose), žmogaus ar lavono audiniai, ląstelės, ŽIV, HBV, HCV kultūros, terpės su šiais virusais, infekuotų ŽIV, HBV, HCV asmenų kūno skysčiai, audiniai, ląstelės, kraujo, kraujo produktų atsargų likučiai. 3. Anatominės medžiagos: vaisiaus dalys, gimę negyvi, neišsivystę vaisiai (iki 22 nėštumo savaitės); placenta, dantys, patologinės anatomijos skyrių atliekos (nefiksuoti autopsijos, biopsijos organizmo audinių bandiniai, organų gabalėliai). 4. Panaudoti aštrūs daiktai: švirkštai su pritvirtintomis adatomis, adatos, adatos su sistemomis, skalpeliai, lancetai, skutimosi peiliukai, chirurginės adatos, grąžtai, siurbliai, Petri lėkštelės, mėgintuvėliai, ampulės, pipetės, stiklo duženos, vamzdeliai ir kt. 5. Panaudoti vienkartiniai gaminiai: plastikiniai švirkštai, lašinės sistemos, kateteriai, guminiai ir plastikiniai vamzdeliai, drenai, vakuuminės kraujo paėmimo sistemos, padėklai, pirštinės, prijuostės, talpyklos, slaugos popierinės atliekos (paklodės, puspaklodės, rankšluosčiai), servetėlės, šluostės, tamponai, tvarsčiai, permirkę krauju ir kita potencialiai infekuota biologine medžiaga. Neinfekuoti aštrūs daiktai: nenaudoti netekę sterilumo švirkštai su pritvirtintomis adatomis, adatos, skalpeliai, lancetai, chirurginės adatos, grąžtai, siurbliai, Petri lėkštelės, mėgintuvėliai, ampulės, pipetės, vamzdeliai, stiklo duženos, skutimosi peiliukai ir kt. Farmacinės atliekos: naikintini vaistiniai preparatai, naikintinos cheminės medžiagos. Kitos pavojingos medicininės atliekos: nenaudotini prietaisai, turintys gyvsidabrio, sudaužyti gyvsidabrio termometrai, metalo lydiniai su gyvsidabriu, klinikinių laboratorijų cheminių reagentų, fotochemikalų atliekos, rentgeno nuotraukos.
NEPAVOJINGOS MEDICININĖS ATLIEKOS	Netinkami naudoti vienkartiniai gaminiai: nenaudoti netekę sterilumo plastikiniai švirkštai, lašinės sistemos, kateteriai, guminiai, plastikiniai vamzdeliai, drenai, vakuuminės kraujo paėmimo sistemos, padėklai, pirštinės, prijuostės, talpyklos, slaugos popierinės atliekos (paklodės, puspaklodės, rankšluosčiai).
KITOS PAVOJINGOS ATLIEKOS	Perdegusios liuminescencinės lempos, aliejinių, kitų turinčių organinių tirpiklių, dažų, lakų, dezinfekcijos preparatų, automobilių naudojimo ir priežiūros cheminių priemonių, kitų buitinės chemijos preparatų liekanos. Sugedę nemedicininės paskirties daiktai, kuriuose yra pavojingų komponentų.
KITOS NEPAVOJINGOS ATLIEKOS	Komunalinės atliekos ir antrinės žaliavos: popieriaus, plastikų, metalo atliekos, stiklinė tara, sulūžę vežimėliai, baldai, suplyšęs minkštas inventorius, sugedę buitiniai prietaisai, statybų ir remonto nepavojingos mineralinės atliekos, maisto gamybos atliekos, kiemo šiukšlės, parkų sąšlavos.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-562](#), 2009-07-09, Žin., 2009, Nr. 84-3537 (2009-07-16), i. k. 1092250ISAK000V-562

INFEKUOTŲ ATLIEKŲ ŽENKLINIMO ETIKETĖS FORMA

INFEKUOTOS ATLIEKOS — _____ — _____ (Infekuotų atliekų pavadinimas) Gamintojas _____ — _____ Adresas _____ — _____ Telefonas _____	
---	--

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-562](#), 2009-07-09, Žin., 2009, Nr. 84-3537 (2009-07-16), i. k. 1092250ISAK000V-562

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. V-117 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 66:2008 "Medicininį atliekų tvarkymo saugos reikalavimai" patvirtinimo" pakeitimo